RESULTATEN HERIJKING SYSTEMATIEK EN ACTUALISATIE KENTALLEN

Financieringssystematiek RUD Zeeland

Deelnemersoverleg, 25 juni 2026

Algemeen Bestuur, 6 juli 2026

Arena Consulting en Buiten organisatieadvies, in samenwerking met de interne Werkgroep financieringssystematiek

INHOUD PRESENTATIE

Wat bespreken we vandaag?

1

De vraag Waarom voldoet de huidige systematiek niet meer?

huidige systematiek · knelpunten · landelijke ontwikkeling

2

De oplossing Hoe ziet de nieuwe systematiek eruit?

doelen · essentie · begroten–bijsturen–afrekenen · oud vs. nieuw

3

De uitwerking Welke stappen zijn gezet en hoe ziet het er concreet uit?

twee sporen · herijking systematiek · actualisatie kentallen & frequenties, actualisatie verdeelsleutels

4

De impact Wat betekent het voor de deelnemersbijdrage?

deelnemersbijdrage · oorzaak herverdeeleffecten · planning vervolg

Informerend, niet besluitvormend — deze bijeenkomst dient om het beeld te delen en eerste reacties op te halen.

DEEL 1

De vraag

Waarom voldoet de huidige systematiek niet meer?

Wat is een financieringssystematiek?

In de kern: een set spelregels over hoe je de benodigde middelen **bepaalt, verdeelt en afrekent.**

Kostenopbouw	Hoe hoog zijn de totale verwachte kosten voor de uitvoering van taken, projecten en bedrijfsvoering?
Kostenverdeling	Hoe worden die verwachte kosten verdeeld over de deelnemers (provincie en gemeenten) in de begroting?
Afrekening	Hoe worden de kosten uiteindelijk in rekening gebracht bij de deelnemers?

De huidige systematiek

De basis van de huidige financiering stamt uit 2016. De begroting wordt opgebouwd via een prijs x aantal producten (P×Q)-methodiek:

- **Per deelnemer** — verwachte aantallen producten × kental (P×Q) per locatie
- **Maatwerk** — extra wensen per deelnemer via de ‘strippenkaart’
- **Collectieve kosten** — verdeeld via een vaste verdeelsleutel
- **Afrekenen** — op werkelijk bestede uren en werkelijk gemaakte kosten

De onderliggende kentallen, frequenties en normen zijn sinds 2019 niet meer geactualiseerd

Waarom een nieuwe systematiek?

Knelpunten in de huidige werkwijze

- **Individuele sturing domineert** — de nadruk ligt op afzonderlijke deelnemers in plaats van op het collectief
- **Grote verschillen begroting–afrekening** — weinig stabiliteit; resultaten lopen jaarlijks sterk uiteen
- **Administratief complex** — veel kentallen en detailberekeningen maken het bewerkelijk en moeilijk uit te leggen

Externe ontwikkeling — Landelijke versterking VTH-stelsel (IBP VTH)

- Robuuste omgevingsdiensten met voldoende en stabiele financiering
- Een landelijk voorkeursmodel voor de financiering van omgevingsdiensten
- Meer landelijke vergelijkbaarheid tussen diensten

Het Rijk kan het model niet verplichten; veel omgevingsdiensten hebben delen van het model ingevoerd of zijn dat van plan. VNG, IPO en ODNL proberen ondertussen tot uniforme standaarden te komen voor de bouwstenen onderliggend aan het model, zoals een uniforme producten en dienstencatalogus.

DEEL 2

De oplossing

Hoe ziet de nieuwe systematiek eruit?

De doelen van de herijking

De nieuwe systematiek is uitgewerkt rond vier doelen. Ze geven richting aan alle keuzes die daarna volgen.

- **Collectief belang voorop** — nadruk op het gezamenlijke belang van de dienst in plaats van op individuele sturing
- **Stabiele financiering** — minder verrassingen voor de RUD én de deelnemers; voorspelbare bijdragen
- **Eenvoudiger & begrijpelijker** — administratief eenvoudig voor de RUD en ook voor deelnemers goed te volgen
- **Doelen gekoppeld aan middelen** — transparante koppeling tussen regionale ambities en de inzet

Opbouw systematiek

De nieuwe systematiek sluit aan bij het landelijk voorkeursmodel en bouwt voor op wat goed werkt.

Wat blijft

Behoud van het onderscheid in de financiering van taken:

- Genormeerde milieutaken
  - locatiegebonden
  - niet-locatiegebonden
  - collectieve taken
- Maatwerk — niet-genormeerde taken per deelnemer
- Bedrijfsvoering

Wat is nieuw

Aangevuld met het landelijk voorkeursmodel:

- Meerjarige afspraken op basis van regionaal beleid (U&H-strategie)
- Actuele kostenopbouw (geactualiseerde kentallen en frequenties)
- Afrekening op begrotingsbasis — met uitzondering van maatwerk

Hoe werkt de nieuwe systematiek?

De spelregels gelden voor de hele cyclus — van begroten, via bijsturen, tot afrekenen.

Begroten

- Genormeerde milieutaken:
  - Locatieprijzen per type locatie
  - Verdeelsleutels voor overige taken: bodem, asbest, Wet open overheid (Woo), energie
- Collectieve taken: evenredige bijdrage deelnemers
- Maatwerk: afspraak per deelnemer over de omvang
- Bedrijfsvoering: vaste bijdrage naar rato van het totale ingebrachte takenpakket

Bijsturen

- Jaarlijks regionale accenten o.b.v. de U&H-strategie
- Meer beleidsmatige sturing gevraagd van deelnemers
- RUD monitort, evalueert en verantwoordt op inhoud

Afrekenen

- Genormeerde taken & bedrijfsvoering op begrotingsbasis
- Verschillen landen in het rekeningresultaat
- Maatwerk op werkelijke Kosten
- Zeeuwse afspraken voor GR-en over o.a. reservepositie blijven van toepassing

Kern van de verandering: meer voorspelbaarheid door af te rekenen op begrotingsbasis, in plaats van op steeds wisselende werkelijke uren.

Van oud naar nieuw

	Huidige systematiek	Nieuwe systematiek
Sturing	Individuele deelnemer staat centraal	**Collectief en regionaal belang voorop** • Binnen budget risicogericht programmeren • Onderliggend inzicht in realisatiecijfers blijft mogelijk
Begroten	P×Q per product, theoretische tarieven per product	**Locatieprijzen per type locatie, één uurtarief**
Afrekenen	Op werkelijk bestede uren — sterk wisselend	**Op begrotingsbasis — voorspelbaar (m.u.v. maatwerk)**
Beleving	Ondoorzichtelijk, schommelende bijdragen	**Eenvoudig en stabiel**

DEEL 3

De uitwerking

Welke stappen zijn gezet en hoe ziet de uitwerking er concreet uit?

De herijking in drie sporen

Het traject is opgeknipt in drie sporen zodat de effecten apart zichtbaar worden: eerst de nieuwe systematiek, dan de geactualiseerde cijfers. De derde stap: het actualiseren van het beleid valt buiten de scope van dit traject.

1

SPOOR 1

Aanpassing van de systematiek

De begroting 2026 is herverdeeld volgens de nieuwe indeling: nieuwe locatietypen, vereenvoudigd uurtarief en aangepaste opbouw — nog mét de oude kentallen.

2

SPOOR 2

Actualisatie systematiek

De kentallen (P) en frequenties (Q) zijn geactualiseerd. Actualisatie op basis van een vergelijking met 11 andere diensten en realisatiecijfers van RUD Zeeland.

3

SPOOR 3

Actualiseren beleid (U&H-strategie)

Actuele regionale doelen en ambities koppelen aan de middelen.

De grootste veranderingen

Vergunningverlening uitgebreid
Vooroverleg structureel opgenomen en aparte actualisatietoetsen; kentallen geharmoniseerd.

Handhaving zwaarder ingeschat
Lasten onder dwangsom en toepassing strafrecht stijgen op basis van praktijkcijfers en intensiever toezicht.

Inzet voor (aandachts) bedrijven verhoogd
Zodat de uitvoering aansluit bij de doelen van de Robuuste RUD.

Verdeelsleutels niet locatiegebonden taken realistischer
De verdeelsleutels voor asbest, bodem, energie en de Woo aangepast op realisatiecijfers.

Toezicht & controles fors hoger
Periodieke, aspect- en hercontroles op realistischer, hogere uren ingeschat. Ketentoezicht opgenomen.

Klachten & meldingen realistischer
Begroot op basis van tijdregistraties 2023–2025.

De stelpost voor de Robuuste RUD vervalt
Inzet voor o.a. versterking toezicht en handhaving, programma's en projecten, ketentoezicht is verwerkt met actualisatie.

Spoor 2: verdeelsleutel collectieve taken

Collectieve taken dienen het gezamenlijke belang en zijn niet aan één deelnemer toe te rekenen.

WAS

Verdeling op basis van de taakomvang uit 2022

WORDT

Evenredig: provincie 50% — gemeenten samen 50%

Waarom evenredig?

- De kosten staan los van de omvang van het ingebrachte takenpakket; anders zou elke deelnemer dit zelf moeten organiseren.
- Een bijdrage van 50% voor de provincie past bij de samenstelling van deze taken: de taken ondersteunen provinciale regie, uniformiteit, kwaliteitsborging, kennisontwikkeling en interbestuurlijke samenwerking en dienen daarmee een bovenlokaal publiek belang.

DEEL 4

Impact en vervolg

- Wat is de financiele impact van de herijking?
- Welke vervolgstappen worden voorgesteld?

Herverdeeleffecten

Spoor 1 — beperkt

Herverdeeleffecten door herijking van de systematiek zijn voor deelnemers beperkt - variërend van + 4% tot - 2% - en ontstaan door de vereenvoudiging van de systematiek: andere opbouw van de begroting, minder locatietypen, 'strippenkaart'-producten in de locatieprijs en één uurtarief.

Spoor 2 — groter

Het herverdeeleffect van de actualisatie heeft vooral impact op de provincie en de basistaakgemeenten. De provincie gaat minder betalen, de basistaakgemeenten meer. Verklaringen:

1. Middelen voor Robuuste RUD zijn verwerkt in de locatieprijzen: de middelen voor de Robuuste RUD hebben geen betrekking op aanvullende plustaken (natuur), terwijl deze middelen in de huidige verdeelsleutel wel over deze taken worden omgeslagen. Hierdoor daalt de bijdrage van de provincie.
2. Verouderde verdeelsleutel: sinds de Omgevingswet (2024) is het basistakenpakket uitgebreid en zijn locaties overgedragen aan de RUD, maar de verdeelsleutel voor de robuuste RUD en collectieve taken waren daar niet op aangepast. Met de actualisatie gaat de bijdrage van de gemeenten die alleen de basistaken hebben ingebracht daardoor omhoog.
3. Evenredige verdeling collectieve taken: evenredige verdeling leidt dit tot een hogere bijdrage van de gemeenten die relatief weinig taken bij de RUD hebben belegd.

Nb. Vlissingen (basistaakgemeente) nam in het verleden maatwerk af om controles op een hoger niveau uit te voeren. Met de actualisatie van kentallen en frequenties is dit niet meer nodig. Daardoor is de impact voor Vlissingen anders.

De deelnemersbijdrage in beeld

Uitgangspunt: begroting 2026 (bedragen × € 1.000).
Op het totaal van de begroting van RUD Zeeland is de uitkomst budgetneutraal.

Deelnemersbijdrage	Borsele	Goes	Hulst	Kapelle	Middel-burg	Noord-Beveland	Reimers-waal	Schouwen-Duiveland	Sluis	Terneuzen	Tholen	Veere	Vlissingen	Provincie	Totaal
Programmakosten															
Locatiegebonden	€ 496	€ 505	€ 506	€ 211	€ 253	€ 213	€ 389	€ 654	€ 724	€ 918	€ 416	€ 301	€ 255	€ 978	**€ 6.822**
Niet-locatiegebonden	€ 92	€ 155	€ 96	€ 51	€ 145	€ 38	€ 93	€ 136	€ 113	€ 230	€ 100	€ 76	€ 145	€ 57	**€ 1.528**
Collectieve taken	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 80	€ 1.043	**€ 2.085**
Maatwerk	€ 78	€ 69	€ 55	€ 41	€ 29	€ 67	€ 69	€ 60	€ 59	€ 69	€ 46	€ 29	€ 49	€ 1.988	**€ 2.708**
Subtotaal	**€ 747**	**€ 809**	**€ 738**	**€ 383**	**€ 507**	**€ 399**	**€ 632**	**€ 930**	**€ 977**	**€ 1.298**	**€ 643**	**€ 487**	**€ 530**	**€ 4.066**	**€ 13.144**
Bedrijfsvoering															
Organisatiekosten	€ 500	€ 541	€ 494	€ 256	€ 339	€ 267	€ 423	€ 622	€ 654	€ 869	€ 430	€ 326	€ 354	€ 2.721	€ 8.795
Onvoorzien	€ 20	€ 21	€ 19	€ 10	€ 13	€ 10	€ 17	€ 24	€ 26	€ 34	€ 17	€ 13	€ 14	€ 107	€ 345
Strategisch werven	€ 30	€ 33	€ 30	€ 16	€ 21	€ 16	€ 26	€ 38	€ 40	€ 53	€ 26	€ 20	€ 22	€ 165	€ 534
Totaal	**€ 1.296**	**€ 1.404**	**€ 1.281**	**€ 665**	**€ 880**	**€ 692**	**€ 1.097**	**€ 1.614**	**€ 1.695**	**€ 2.254**	**€ 1.116**	**€ 845**	**€ 919**	**€ 7.059**	**€ 22.818**
Huidige bijdrage (Begroting 2026)	€ 1.313	€ 1.374	€ 1.288	€ 641	€ 723	€ 671	€ 1.136	€ 1.595	€ 1.615	€ 2.222	€ 947	€ 673	€ 995	€ 7.621	**€ 22.815**
Verschil in €	€ -17	€ 30	€ -8	€ 23	€ 157	€ 21	€ -39	€ 19	€ 80	€ 32	€ 169	€ 173	€ -76	€ -562	€ 3
Verschil in %	-1%	2%	-1%	4%	22%	3%	-3%	1%	5%	1%	18%	26%	-8%	-7%	0%

Van informeren naar besluiten — de planning

Deze presentatie staat aan het begin van het besluitvormingsproces. De vervolgstappen, op hoofdlijnen per periode:

